

NVE

Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 10.10.2025

Vår ref.: 201103170-113 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler: Tord Solvang

Oversendelse av klage på NVEs vedtak av 29. august 2025 om avvisning av melding om Lappland kraftverk

NVEs vedtak av 29. august 2025 om avvisning av melding om Lappland kraftverk er påklaget av tiltakshaver Muskensenter AS og Laponia Center AB. NVE har mottatt klagen innen klagefristen og den tilfredsstillende vilkårene for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33. NVE kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 29. august 2025. Klagen oversendes derfor Energidepartementet (ED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn

Lappland kraftverk er planlagt utbygd både i Norge og Sverige. Selve kraftverket og utløpet er planlagt på norsk side, mens vanninntak og reguleringer ligger delvis i Sverige, og de aktuelle vassdragene drenerer til svensk territorium. Tiltaket har dermed grenseoverskridende virkninger. Norske myndigheter har avklart med svenske myndigheter at vassdragsinngrepene i Sverige skal behandles av svenske myndigheter etter svensk lovverk. Inngrepene på norsk side skal behandles av norske myndigheter etter norsk vassdragslovgivning. I tillegg kommer internasjonalt regelverk til anvendelse, herunder Espoo-konvensjonen om konsekvensutredninger for tiltak med grenseoverskridende miljøvirkninger. Konvensjonen mellom Norge og Sverige om visse spørsmål vedrørende vassdragsretten av 11. mai 1929 vil også gjelde dersom saken går videre til søknadsfasen.

Behandlingen av større vannkraftprosjekter starter med en melding med forslag til konsekvensutredningsprogram, jf. forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften). Etter § 14 skal en melding inneholde oppdatert informasjon om tiltakets utforming, det berørte området, viktige problemstillinger for miljø og samfunn, hvilke forhold som skal utredes, mulige alternativer, samt opplegg for saksprosess og medvirkning fra berørte grupper. Meldingen skal gi et godt grunnlag for fastsettelse av konsekvensutredningsprogram og være egnet til å inngå i en åpen, forståelig og inkluderende høringsprosess. En forutsetning for reell medvirkning er at berørte parter får tilstrekkelig og forståelig informasjon om tiltakets karakter, omfang og potensielle virkninger.

Når et tiltak har grenseoverskridende virkninger, som i denne saken, følger det av KU-forskriften § 34 at norske myndigheter kan pålegge forslagsstilleren å utarbeide hele eller deler av meldingen

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

på de språk som er nødvendige. Bestemmelsen er en del av Norges implementering av Espoo-konvensjonen, som forplikter Norge til å varsle og involvere andre land der et tiltak kan medføre grenseoverskridende miljøvirkninger. For at involveringen skal være reell, må både meldingen og høringsprosessen være tilgjengelig for berørte parter i andre land, både språklig og innholdsmessig. Dette er særlig viktig når tiltakets virkninger kan berøre lokalsamfunn og rettighetshavere som ikke nødvendigvis forstår norsk språk, norsk forvaltning eller norsk saksbehandlingsprosess, og der prosessene i det berørte landet kan være vesentlig annerledes.

I denne saken har Tuorpon sameby anmodet om at meldingen gjøres tilgjengelig på både svensk og nordsamisk. NVE har vurdert dette som en nødvendig forutsetning for reell medvirkning og har stilt krav om oversettelse med hjemmel i KU-forskriften § 34 siste ledd. Etter NVEs vurdering vil en melding som inneholder utdatert informasjon, eller som ikke er språklig tilgjengelig for sentrale høringsparter, ikke kunne danne grunnlag for en forsvarlig hørings- og behandlingsprosess. Risikoen ved å gjennomføre høring med meldingen slik den nå foreligger, er at viktige innspill og vurderinger uteblir eller gis på feil grunnlag, noe som vil svekke både beslutningsgrunnlaget og legitimiteten i den videre behandlingen.

NVE mottok første utkast til melding for Lappland kraftverk i 2011, og ga tilbakemelding på utkastet samme år. Tiltakshaver sendte et oppdatert utkast av meldingen mot slutten av 2016. Siden den gang har NVE gjentatte ganger veiledet tiltakshaver om hvilke oppdateringer som måtte gjøres for at meldingen skulle kunne sendes på høring. I brev av 26. februar 2020 og 16. desember 2024 presiserte NVE at meldingen måtte oppdateres med hensyn til faktainformasjon og inneholde tekst om prosjektets grenseoverskridende karakter og forholdet til Espoo-konvensjonen og grensevassdragskonvensjonen. Videre stilte NVE krav om oversettelse til svensk og nordsamisk, jf. KU-forskriften § 34 siste ledd. I brevet av 16. desember 2024 satte NVE en frist til 31. mars 2025 for å oversende oppdatert melding med oversettelser, og varslet at saken ville bli avvist dersom fristen ikke ble overholdt. Ved fristens utløp hadde NVE fortsatt ikke mottatt en oppdatert og oversatt melding.

Som ansvarlig myndighet etter KU-forskriften har NVE plikt til å veilede tiltakshaver, jf. forvaltningsloven § 11. Denne plikten er fulgt opp gjennom mange år, med utfyllende og konkrete tilbakemeldinger både om det rettslige og det faglige grunnlaget for kravene til meldingen. Tiltakshaver har likevel ikke etterkommet kravene innen den fastsatte fristen. NVE vurderte derfor at meldingen, slik den forelå, ikke oppfylte KU-forskriftens krav, og at vilkårene for videre behandling ikke var til stede. For å sikre kvalitet, etterprøvbarehet og legitimitet i saksbehandlingen fant NVE det nødvendig å avvise meldingen.

Klagen

NVEs vedtak ble påklaget av tiltakshaver Muskensenter AS og Laponia Center AB i brev til NVE datert 19. september 2025. Klagen er omfattende og består av 16 sider, med en rekke faktiske, rettslige og prosessuelle anførsler. For å sikre en oversiktlig fremstilling, og for å unngå gjengivelse av lengre tekstpartier som ikke er avgjørende for NVEs vurdering, gjengis ikke klagen i sin helhet i dette dokumentet. NVE har i stedet valgt å avgrense redegjørelsen til påstandene som fremgår på side to i klagen, og som etter NVEs vurdering representerer kjernen i klagers anførsler. Disse påstandene danner utgangspunktet for den videre vurderingen av klagen nedenfor.

«(...)

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

1. *NVEs vedtak av 29. august 2029 om å avvise Meldingen omgjøres og Meldingen behandles videre av NVE.*
2. *NVE skal i den videre saksbehandlingen av Meldingen ikke sette følgende kriterier eller forutsetninger:*
 - i. *«Vassdragsinngrepene» / «inngrep på norsk side skal behandles av norske myndigheter etter norsk lovgivning.»*
 - ii. *«Etter konvensjonens artikkel 12 må derfor også svenske myndigheter gi samtykke for at det kan gis tillatelse til inngrepene på norsk side.»*
 - iii. *«I tillegg blir meldingen sendt til berørte lokale og regionale myndigheter i Sverige, berørte samebyer og Naturvårdsverket for uttalelse.»*
 - iv. *«Oversetting av vannkraftmeldingen til svensk og nordsamisk.*
(...)»

NVEs vurdering av klagen

Klagen er sendt innen klagefristen og oppfyller kravene i forvaltningsloven kapittel VI.

NVE har tatt klagen til behandling og har forberedt klagesaken i tråd med forvaltningsloven § 33. Vi avgrenser våre kommentarer til klagers påstander gjengitt ovenfor. Ellers viser vi til NVEs vedtak av 29. august 2025.

Vassdragsinngrepene på norsk side skal behandles etter norsk vassdragslovgivning

Klagers påstand om at inngrep på norsk side ikke skal underlegges norsk rett, bygger på en uriktig forståelse av folkeretten og gjeldende lovverk. Etter folkerettens territorialprinsipp har hver stat enerett til å utøve jurisdiksjon over tiltak og virksomhet på eget territorium. Norsk rett gjelder derfor fullt ut for tiltak som iverksettes i Norge, med mindre annet følger av folkerettslige forpliktelser eller særskilte avtaler. Etter § 2 i Vassdragslov¹ i henhold til konvensjon mellom Norge og Sverige gjelder den til enhver tid gjeldende norske vassdragslovgivning for foretagender (vassdragstiltak) som skal iverksettes i Norge. Dette innebærer at alle planlagte tiltak på norsk territorium skal behandles av norske myndigheter etter norsk lovgivning, uavhengig av om vannressursene også har betydning på svensk side. Det foreligger derfor ikke rettslig grunnlag for klagers syn om at norsk rett ikke kommer til anvendelse for inngrepene på norsk side.

Svenske myndigheter må gi samtykke for at det kan gis tillatelse til inngrepene på norsk side

Klagers syn på at samtykke fra svenske myndigheter ikke er nødvendig, har ikke rettslig grunnlag. Etter § 6 i Vassdragslov i henhold til konvensjon mellom Norge og Sverige, som bygger på artikkel 12 i konvensjonen av 11. mai 1929, kan det ikke gis tillatelse til foretagender (vassdragstiltak) i Norge uten at Sverige har gitt sitt samtykke, dersom *«foretagendet kan antas å medføre ulempe av nogen betydning innen Sverige for et vassdrags benyttelse til ferdsel eller fløtning, eller å forårsake hinder for fiskens gang til skade for fisket innen Sverige, eller hvis foretagendet kan antas der å fremkalle betydelige forstyrrelser i vannforholdene innenfor et større område»*.

¹ Lov i henhold til konvensjonen mellom Norge og Sverige om visse spørsmål vedrørende vassdragsretten av 11 mai 1929

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Dette kravet om samtykke er en grunnleggende del av konvensjonen, og skal ivareta hensynet til grensekryssende vannressurser. Svensk samtykke er derfor en forutsetning for at norske myndigheter kan gi konsesjon til inngrep på norsk side av grensen.

Det er samtidig viktig å understreke at kravet til samtykke først blir aktuelt dersom det skal gis konsesjon, dvs. *etter* at tiltakshaver har sendt en søknad om tillatelse til selve utbyggingen. Saken befinner seg nå i meldingsfasen, hvor formålet er å fastsette et utredningsprogram for prosjektet. På dette stadiet kreves det derfor ikke noe samtykke fra svenske myndigheter.

Prosjektet er omfattet av § 34 i forskrift om konsekvensutredninger

Lappland kraftverk innebærer inngrep på norsk side av grensen, herunder lokalisering av kraftstasjon, stasjonsutløp og flere reguleringer/overføringer. Tiltak på norsk territorium skal behandles etter norsk lovgivning, herunder KU-forskriften. Når disse inngrepene samtidig kan få virkninger i Sverige – for eksempel gjennom endret vannføring og miljøpåvirkning i Luleälv-systemet – er prosjektet omfattet av § 34 i KU-forskriften. At prosjektet også omfatter tiltak på svensk side, endrer ikke dette. Så lenge deler av utbyggingen planlegges i Norge, gjelder norsk regelverk fullt ut for disse tiltakene. Klagers påstand om at § 34 ikke kommer til anvendelse fordi prosjektet «er svensk», mangler derfor rettslig grunnlag.

Konklusjon

NVE kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 29. august 2025. Klagen oversendes derfor Energidepartementet (ED) for endelig avgjørelse i henhold til forvaltningsloven § 33.

Sakens dokumenter gjøres tilgjengelig for Energidepartementet i elektronisk versjon, via innsynsløsningen SeDok.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Ylva Bencze Rørå
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Energidepartementet

Kopimottakerliste:

MUSKENSENTER AS